# Bijlage Nvl 3 - antwoord vraag 57 - Beantwoording vervolgvraag 24

**Algemene informatie**

| | |
|---|---|
| **Aanbesteding:** | Audiovisuele middelen raadzaal en zalen politieke markt |
| **Aanbestedende Dienst:** | Gemeente Apeldoorn |
| **Referentie:** | TN 6077427 |
| **Datum** | 10 november 2026 |

U verzoekt de aanbestedende dienst naar aanleiding van de beantwoording van vraag 24 in de Nota van Inlichtingen om paragraaf 3.3.2 nader te verduidelijken en de daarin opgenomen geschiktheidseis te heroverwegen.

In antwoord op uw verzoek beantwoorden wij de door u genoemde drie punten:

1. *Te bevestigen dat artikel 3.3.2 niet uitsluit dat andere bewijzen van gelijkwaardige milieubeheermaatregelen worden geaccepteerd overeenkomstig artikel 2.97 lid 2 van de Aanbestedingswet 2012.*

   Antwoord: De aanbestedende dienst merkt op dat overeenkomstig artikel 2.97, tweede lid, van de Aanbestedingswet 2012 niet uitsluitend certificaten worden geaccepteerd. Reeds in antwoord 24 van de eerste Nota van Inlichtingen is bevestigd dat ook gelijkwaardige certificaten en andere bewijzen van gelijkwaardige milieubeheermaatregelen kunnen worden overgelegd onder de voorwaarden van dat artikel.

   De aanbestedende dienst bevestigt nogmaals dat niet uitsluitend een ISO 14001-certificaat wordt geaccepteerd. Ook een gelijkwaardig certificaat wordt aanvaard. Daarnaast kunnen andere bewijzen van gelijkwaardige milieubeheermaatregelen worden overgelegd indien is voldaan aan de voorwaarden van artikel 2.97, tweede lid, van de Aanbesteding swet 2012.

2. *Concreet te motiveren waarom ISO 14001 reeds bij inschrijving als geschiktheidseis noodzakelijk en proportioneel is voor deze specifieke audiovisuele opdracht.*

   Antwoord: De aanbestedende dienst acht de eis van ISO 14001 of een gelijkwaardig bewijsmiddel passend en proportioneel in relatie tot de aard, omvang, doelstellingen en looptijd van de opdracht. Daarbij zijn de aard, omvang, doelstellingen en looptijd van de opdracht, de relevante markt en de gevolgen van de eis voor de mededinging betrokken.

   De gemeente Apeldoorn hecht grote waarde aan maatschappelijk verantwoord inkopen (MVI). In het gemeentelijk inkoop- en aanbestedingsbeleid is vastgelegd dat bij relevante productgroepen de door de rijksoverheid ontwikkelde criteria voor duurzaam inkopen, waaronder de MVI-criteria, worden toegepast. Tevens zijn circulariteit, reductie van grondstoffengebruik, $CO_2$-reductie en duurzaam ketenbeheer expliciete doelstellingen van het gemeentelijk inkoopbeleid.

   De aanbestedende dienst heeft, met inachtneming van het proportionaliteitsbeginsel, beoordeeld welke doelstellingen en risico's met de onderhavige eis worden afgedekt. De eis vloeit voort uit het gemeentelijk MVI-beleid, sluit aan bij het basisniveau van de MVI-criteria

voor audiovisuele apparatuur en houdt rechtstreeks verband met de duurzaamheids-, levensduur- en ketendoelstellingen die onderdeel uitmaken van deze opdracht.

De aanbestedende dienst heeft vastgesteld dat de uitvoering van de opdracht gedurende de contractperiode structurele invloed heeft op materiaalstromen, levensduurbeheer, hergebruik, circulariteit en ketenverantwoordelijkheid. De opdracht omvat immers niet alleen de levering van audiovisuele middelen, maar ook de implementatie, het onderhoud, het levensduurbeheer, het hergebruik van apparatuur en het duurzaam beheer gedurende de contractperiode. De wijze waarop de opdrachtnemer zijn milieumanagement organisatorisch heeft ingericht, heeft daarmee rechtstreeks betekenis voor onder meer materiaalstromen, levensduurverlenging, circulariteit, hergebruik en ketenverantwoordelijkheid tijdens de uitvoering van de opdracht.

Tegen deze achtergrond acht de aanbestedende dienst aantoonbaar milieumanagement bij de opdrachtnemer relevant voor een verantwoorde uitvoering van de opdracht.

Voor deze aanbesteding is aangesloten bij het basisniveau van de MVI-criteria voor audiovisuele apparatuur. Dit is opgenomen in de aanbestedingsstukken. De onderhavige opdracht valt binnen de productgroep audiovisuele apparatuur. Voor deze productgroep is in de MVI-criteriatool een basisniveau vastgesteld (zie MVI-criteriatool - MVI-criteriatool). De geschiktheidseis ten aanzien van milieumanagement maakt onderdeel uit van dit basisniveau. De aanbestedende dienst heeft deze eis daarom niet zelfstandig ontwikkeld, maar sluit aan bij het voor deze productgroep vastgestelde MVI-basiskader. De aanbestedende dienst heeft de toepasselijkheid van de eis (en ook de overige MVI basiseisen) vervolgens zelfstandig beoordeeld in het licht van de concrete kenmerken, risico's en duurzaamheidsdoelstellingen van deze opdracht. De eis is derhalve niet uitsluitend gebaseerd op de opname daarvan in de MVI-criteriatool.

De aanbestedende dienst heeft voorafgaand aan de aanbesteding onderzocht of voldoende marktpartijen aan de eis kunnen voldoen en acht de mededinging voldoende gewaarborgd. Uit dit onderzoek is gebleken dat meerdere marktpartijen binnen de relevante markt beschikken over de gevraagde certificering of een gelijkwaardig certificaat. De aanbestedende dienst acht de mededinging daarom voldoende gewaarborgd.

De aanbestedende dienst acht het van belang dat de opdrachtnemer reeds bij inschrijving beschikt over een aantoonbaar en geborgd milieumanagementsysteem. Het gaat om een bestaande organisatorische bekwaamheid die relevant is voor de beheerste en verantwoorde uitvoering van de integrale opdracht gedurende de gehele contractperiode. Een verplichting om deze bekwaamheid pas na gunning of vóór aanvang van de werkzaamheden te realiseren, biedt niet dezelfde zekerheid dat de inschrijver bij inschrijving reeds over de voor de uitvoering relevante organisatorische bekwaamheid beschikt.

Gelet op het voorgaande acht de aanbestedende dienst de eis van een ISO 14001-certificaat, een gelijkwaardig certificaat of, onder de voorwaarden van artikel 2.97, tweede lid, van de Aanbestedingswet 2012, andere bewijzen van gelijkwaardige milieubeheermaatregelen passend en proportioneel.

3. *Te overwegen ISO 14001 als contractuele uitvoeringsvoorwaarde op te nemen, waarbij de opdrachtnemer uiterlijk vóór aanvang van de werkzaamheden aantoonbaar aan de certificeringseis moet voldoen.*

Antwoord: De aanbestedende dienst handhaaft de geschiktheidseis zoals opgenomen in paragraaf 3.3.2 van het Beschrijvend document en de nadere verduidelijking hierop in het antwoord op vraag 24 van de Nota van Inlichtingen.

De gemeente Apeldoorn hecht grote waarde aan maatschappelijk verantwoord inkopen (MVI). In het gemeentelijk inkoop- en aanbestedingsbeleid is vastgelegd dat bij relevante productgroepen de door de rijksoverheid ontwikkelde criteria voor duurzaam inkopen, waaronder de MVI-criteria, worden toegepast. Tevens zijn circulariteit, reductie van

grondstoffengebruik, $CO_2$-reductie en duurzaam ketenbeheer expliciete doelstellingen van het gemeentelijk inkoopbeleid.

Zoals hiervoor is toegelicht, heeft de eis betrekking op een organisatorische bekwaamheid die de aanbestedende dienst noodzakelijk acht voor de beheerste en verantwoorde uitvoering van de integrale opdracht. De aanbestedende dienst wil daarom voorafgaand aan de gunning kunnen vaststellen dat de inschrijver reeds beschikt over een aantoonbaar en geborgd milieumanagementsysteem. Alleen een toezegging is niet voldoende, zonder dat er sprake is van een bewijsmiddel waaruit blijkt dat op zijn minst, hoogstwaarschijnlijk en binnen afzienbare c.q. korte termijn, een ISO of daarmee vergelijkbaar certificaat inzake een milieumanagement systeem zal worden afgegeven. Van strijdigheid van de onderhavige geschiktheidseis met het proportionaliteitsbeginsel is, tot nu toe, naar het oordeel van de Aanbestedende dienst nog geen begin van bewijs geleverd. Toekomstige feiten en omstandigheden zouden tot een ander oordeel kunnen leiden, maar zijn tot nu toe niet gebleken.

Ook kan zijn dat later is gebleken dat een ondernemer/inschrijver geen toegang heeft tot een ISO of vergelijkbaar certificaat in de zin artikel 62, tweede lid, tweede alinea, eerste volzin van Richtlijn 2014/24, maar ook deze situatie is ons als Aanbestedende dienst niet gebleken.

De eis dient als zodanig om voorafgaand aan de gunning vast te stellen of de inschrijver beschikt over de voor de uitvoering van de opdracht noodzakelijk geachte organisatorische bekwaamheid.

De aanbestedende dienst ziet daarom geen aanleiding de geschiktheidseis te wijzigen of deze uitsluitend als contractuele uitvoeringsvoorwaarde vorm te geven.

Voor zover wordt verwezen naar advies 93/95 van de Commissie van Aanbestedingsexperts merkt de aanbestedende dienst op dat dit advies betrekking had op een andere aanbesteding. In dat advies was de ISO 14001-eis in de aanbestedingsstukken opgenomen als uitvoeringsvoorwaarde. De Commissie oordeelde dat de aanbestedende dienst die eis vervolgens ten onrechte als knock-outcriterium had toegepast, hetgeen in strijd was met de systematiek van de aanbesteding. Van een vergelijkbare situatie is in de onderhavige aanbesteding geen sprake. De eis inzake ISO 14001 is expliciet opgenomen als geschiktheidseis in paragraaf 3.3.2 van het Beschrijvend Document en ziet daarmee op de technische en beroepsbekwaamheid van de inschrijver en dient derhalve voorafgaand aan gunning te worden aangetoond. Dit volgt uit paragraaf 3.3.2 van het Beschrijvend Document.

Advies 93/95 van de Commissie van Aanbestedingsexperts leidt niet tot een ander oordeel. In de aanbesteding waarop dat advies betrekking had, was de ISO 14001-eis als contractuele uitvoeringsvoorwaarde opgenomen. De Commissie oordeelde dat het ontbreken van het certificaat daarom niet alsnog als uitsluitingsgrond mocht worden toegepast. Zij achtte de uitvoeringsvoorwaarde in de concrete omstandigheden van die aanbesteding in beginsel proportioneel.

In de onderhavige aanbesteding is de eis daarentegen van meet af aan kenbaar opgenomen als geschiktheidseis in paragraaf 3.3.2 van het Beschrijvend Document. De situaties zijn daarom niet gelijk.

Daarnaast heeft de Commissie in datzelfde advies overwogen dat een ISO 14001-eis in beginsel proportioneel kan zijn, mede gelet op de aard en omvang van de opdracht, de marktomstandigheden en de beschikbaarheid van voldoende marktpartijen die aan de eis kunnen voldoen. De aanbestedende dienst acht die omstandigheden in de onderhavige aanbesteding aanwezig. De aanbestedende dienst acht de mededinging hierdoor voldoende gewaarborgd.

De Commissie heeft in paragraaf 5.4.1 van advies 93/95 overwogen dat certificeringseisen in beginsel proportioneel kunnen zijn wanneer deze verband houden met de kwaliteit van de dienstverlening, de met de opdracht samenhangende risico's en de vereiste competenties van de opdrachtnemer.

De aanbestedende dienst handhaaft de aanbestedingsstukken ongewijzigd.